

Afrykański pomór świń (ASF)

- to problem nie tylko Polski.

Od 2007 roku, kiedy to statek płynący z Indii dotarł do Gruzji i wraz z żywnością przywłócił wirusa afrykańskiego pomoru świń - trwa ciągła ekspansja tej choroby z obszaru azjatyckiego na kraje Europy Wschodniej w tym Polskę. Do chwili obecnej od lipca 2014 roku stwierdzono w Polsce 108 ognisk ASF-u u świń oraz 1354 przypadków ASF-u u dzików na obszarze czterech województw tj. lubelskiego, podlaskiego, mazowieckiego (z obu stron Wisły) i warmińsko- mazurskiego. Wirus ASF –u nie jest wirusem chorobotwórczym dla ludzi . Najważniejszym wektorem w jego szerzeniu się jest zakażona czyli chora świnia lub dzik oraz niestety niestosowne zachowania i nieodpowiedzialne postępowanie człowieka. Zaskakujące są wyniki badań próbek mięsa, kiełbas itp. odebranych na granicy wschodniej wjeżdżającym do naszego kraju turystom z Ukrainy. Przebadano 42 próbki żywności i stwierdzono laboratoryjnie 6 przypadków potwierdzających, że badane produkty spożywcze zostały wyprodukowane z mięsa dotkniętego wirusem ASF.

Choroba w stadzie rozpoczyna się postępującą utratą apetytu i jest to wynik wysokiej gorączki dochodzącej do 42 stopni Celsjusza. Do tego dochodzą objawy ze strony układu oddechowego tj., wycieki śluzowo - surowiczo - ropne z domieszką krwi. Choroba w szybkim czasie dotyka całego stada a śmiertelność sięga niemalże 100 procent populacji. Dalej wybroczyny i plamistość głównie na obwodowych częściach ciała i okolicach tkanek miękkich tj. podbrzusze, brzuch, pachwiny, okolice sromu i odbytu. Plamistość przyjmuje barwę sino- czerwoną i nie znika pod wpływem ucisku palcem podobnie jak wybroczyny wielkości ukłucia szpilki, łebka szpilki aż do bardziej rozległych przechodzących w plamy. Bardzo charakterystyczne są zmiany sekcyjne, które są istotne dla lekarzy wykonujących sekcje i pobierających materiał do badań.

Obecna sytuacja rozwoju choroby w tym postępujące parcie choroby na zachód grozi Polsce wieloma niedogodnościami w tym załamaniem hodowli, utratą rynków zbytu, utratą dochodów wielu tysięcy rolników, producentów paszy, zakładów przetwarzających żywność, wstrzymaniem obrotu i eksportu wieprzowiny i produktów pochodzenia wieprzowego. Do tego trzeba doliczyć wysokie koszty likwidacji ognisk choroby, przestoje w produkcji i hodowli. Jednym słowem potężna katastrofa gospodarcza niszcząca dorobek wielu rodzin, zakładów, firm itp.

Aby temu zapobiec musi dojść do bezwzględnego przestrzegania zasad ochrony przed zawleczeniem wirusa na nasz teren i do naszych hodowli. Rolą wszystkich służb działających na rzecz rolnictwa, hodowców trzody jak również ludzi świata nauki jest stawienie oporu i całkowite podporządkowanie się zasadom walki z tą groźną chorobą jak również całkowite wypełnianie i podporządkowanie się zasadom szeroko rozumianej bioasekuracji. Chciałbym uświadomić wszystkim że , powyższy problem dotyczy nas wszystkich bez wyjątku – nawet tych co dotychczas nie byli w lesie, czy też tych co widzieli świnie domową lub dziką tylko na obrazku lub w telewizji .

I tak:

- będąc w lesie nie pozostawiaj żadnych odpadków żywnościowych,
- nie zabieraj do lasu z sobą psów (kotów),

- w przypadku znalezienia zwłok dzika lub jego szczątków – nie ruszaj ich , nie dotykaj , zapamiętaj miejsce znalezienia i zgłoś jak najszybciej do lekarza weterynarii, wójta gminy , na policję lub osobiście podając miejsce, ilość sztuk , kto zgłasza (kontakt) . Zwierzę dotknięte wirusem ASF-u i zakopane stanowi do 7-u miesięcy źródło zakażenia,

- jeżeli jesteś grzybiarzem, myśliwym, turystą, drwalem itp., i miałeś kontakt z dzikiem padłym , jego szczątkami a tym samym z wirusem ASF-u to przez przynajmniej 72 godziny po tym fakcie nie powinieneś wchodzić do miejsc w których utrzymywane są świnie i absolutnie wykonywać jakiegokolwiek czynności związane z obsługą świń. Ponadto należy obowiązkowo dokonać dezynfekcji rąk, obuwia i odzieży,

- na obszarach skażonych wirusem czyli występowania ASF-u u dzików , osobom mającym jakiegokolwiek kontakt z dzikami nakazuje się stosowanie środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się ASF-u w tym odkażania rąk i obuwia.

W przypadku zagęszczenia gospodarstw utrzymujących świnie przemieszczanie się wirusa między chlewniami jest bardzo duże, możliwe i niebezpieczne, w związku z tym :

- zabezpiecz świnie przed kontaktem z osobami postronnymi,

- do pomieszczeń ze zwierzętami może wchodzić tylko właściciel lub osoba sprawująca nadzór i opiekę nad stadem,

- nie karm świń odpadkami kuchennymi,

- zabezpiecz świnie oraz zagrodę przed kontaktem z dzikimi zwierzętami, ptactwem oraz z własnymi psami i kotami, które nie powinny opuszczać siedziby,

- do pracy ze zwierzętami używaj oddzielnego stroju i nie wynoś go na zewnątrz,

- pomieszczenia dla zwierząt i pasz utrzymuj w czystości i zabezpiecz przed obecnością gryzoni i dzikiego ptactwa,

- przed wejściami do budynków i wjazdami na teren gospodarstwa stosuj maty dezynfekcyjne nasączone odpowiednim środkiem dezynfekcyjnym,

- prowadź rejestr wejść i wyjść oraz wjazdów i wyjazdów osób i pojazdów,

- nie wprowadzaj na teren gospodarstwa zwierząt niewiadomego miejsca pochodzenia i nie mających aktualnego świadectwa zdrowia jak również wprowadzania do żywienia odpadków kuchennych,

- nie zakupuj do spożycia mięsa niewiadomego pochodzenia jak również z obszarów objętych restrykcjami,

- nabywaj tylko zwierzęta zarejestrowane w bazie AR i MR,

- nie prowadź hodowli na dziko czyli bez rejestracji siedziby stada i zwierząt ,

- w żywieniu stosuj pasze zabezpieczone przed dostępem zwierząt wolno żyjących,

- dokonuj codziennego przeglądu stanu zdrowia zwierząt swojego stada oraz zgłaszaj niepokojące zachowania i objawy chorobowe u zwierząt w tym obowiązkowo upadki powyżej 20 procent stada prosiąt, 10 procent stada warchlaków i 5 procent stada świń dorosłych (maciory, tuczniki) .

Zgłoszenie podejrzenia lub wystąpienia choroby jest obowiązkiem hodowcy – nie zgłoszenie zaś czy też ukrywanie lub na własną rękę leczenie obwarowane jest wysokimi sankcjami karnymi w tym utratą możliwości uzyskania odszkodowania za sztuki padłe lub zabite wskutek wystąpienia choroby.

Zgłosiłeś podejrzenie wystąpienia choroby i do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii zobowiązany jesteś do:

- izolacji i strzeżenia wszystkich zwierząt przebywających w gospodarstwie,
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów z gospodarstwa w szczególności mięsa, zwłok zwierząt, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki i nawozów naturalnych,
- uniemożliwienia dostępu do pomieszczeń lub miejsc w których są utrzymywane zwierzęta podejrzane o zakażenie, chorobę lub padłe osobom postronnym.

Po przyjeździe na miejsce urzędowego lekarza weterynarii obowiązkowo musisz z nim współpracować, udzielać szczerze odpowiedzi na zadawane pytania, niczego nie ukrywając i nie zatajając.

Z dniem 28 lutego wchodzi w życie Rozporządzenie MR i RW zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem ASF-u poza obszarem ochronnym, objętym ograniczeniami oraz obszarem zagrożenia, które można pobrać ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii w Warszawie. Tu również można pozyskać wszelkie aktualne informacje o przebiegu, rozwoju, bioasekuracji - dotyczące afrykańskiego pomoru świni domowej i dzików.

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Słupcy

lek. wet. Józef Ziemiński